

Prikazujemo načine usklajenega pridobivanja energije iz obnovljivih virov z ohranjanjem biotske pestrosti in krajine v Alpah

© iStockphoto.com / fcw5

Projekt recharge.green združuje organizacije in institucije z zelo različnih področij, kot so raziskovalne institucije in javna uprava in sicer s področij, med katerimi pogosto prihaja do konfliktov, kot je na primer področje ohranjanja narave in proizvodnja energije. Projektni partnerji in opazovalci so dosegli dogovor o iskanju rešitev za trajnostno rabo obnovljivih virov energije v Alpah.

Avstrija: Agencija za okolje | Inštitut za ekologijo prostoživečih živali | Inštitut za geografijo, Univerza Innsbruck | Mednarodni inštitut za uporabno sistemsko analizo | Regionalna razvojna skupnost Vorarlberg _ **Francija:** Inštitut za gore _ **Italija:** Evropska akademija v Bolzanu | Naravni park Alpi Marittime | Benečija, Urad za ekonomiko in razvoj gorskih območij _ **Nemčija:** Bavarske elektrarne | Mednarodna komisija za varstvo Alp CIPRA _ **Slovenija:** Kmetijski inštitut Slovenije | Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Univerza Ljubljana | Triglavski narodni park | Zavod za gozdove Slovenije _ **Švica:** Agroscope – Švicarski inštitut za kmetijstvo, prehrano in okolje

V RAVNOTEŽJU MED ENERGIJO IN NARAVO V ALPAH

Alpe predstavljajo velik potencial za pridobivanje energije iz obnovljivih virov. S tem lahko pomembno prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb. Povečanje izrabe obnovljivih virov energije pa lahko vodi k povečevanju pritiskov na naravo. Kakšen je lahko vpliv takšnih sprememb na habitate živali in rastlin? Kako učinkujejo spremembe na rabo prostora in kakovost tal? Koliko energije iz obnovljivih virov sploh lahko trajnostno pridobivamo? Projekt recharge.green poskuša najti odgovore na ta vprašanja.

Pri pripravi strategije pridobivanja energije iz obnovljivih virov in orodij za podporo odločanju sodeluje 16 partnerskih institucij. Ključna sestavina projekta je analiza in primerjava stroškov in koristi pridobivanja energije iz obnovljivih virov, ekosistemskih storitev in morebitnih vzajemnih vplivov. Projekt bo trajal od oktobra 2012 do junija 2015 in je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj znotraj programa transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp.

poiskati in razviti

Kje v Alpah so možnosti za proizvodnjo vetrne, vodne in solarne energije ter energije iz gozdne biomase? Katera območja so posebno dragocena zaradi raznovrstnosti krajin in rodovitnih tal in jih zaradi tega ne kaže namenjati pridobivanju energije? Partnerji projekta recharge.green za ugotavljanje optimalnih in trajnostnih razmerij med ekosistemskimi storitvami uporabljajo modele. Pri tem razvijajo inovativne strategije in orodja, s katerimi si lahko politiki in proizvajalci energije pomagajo pri sprejemanju odločitev o uporabi obnovljivih virov energije.

Najprej bodo strokovnjaki projekta recharge.green ocenili stanje proizvodnje obnovljivih virov energije v alpskih državah. Zatem bodo uporabili scenarije za določitev območij kjer je možna raba

drugih obnovljivih virov energije in kje je takšna raba lahko v nasprotju z ohranjanjem narave in varstvom okolja. Cilj je, da se pridobljeno znanje uporabi za razvoj novega sistema za podporo odločanju, ki bi politiki omogočal sprejemati zahtevne in občutljive ekonomske in okoljske odločitve pri načrtovanju optimalne rabe prostora. Če je neko območje še posebej pomembno zaradi vrstne pestrosti, bo ohranjanje le-te upoštevano pri oceni stroškov pridobivanja obnovljivih virov energije. Na podlagi teh ocen lahko nosilci odločanja izdelajo načrte, ki ustrezajo posameznim razmeram. Projekt recharge.green tako kaže, kako lahko istočasno uporabljamo obnovljive vire energije ter ob tem dolgoročno ohranjamo dragoceno raznolikost oblik življenja v Alpah.

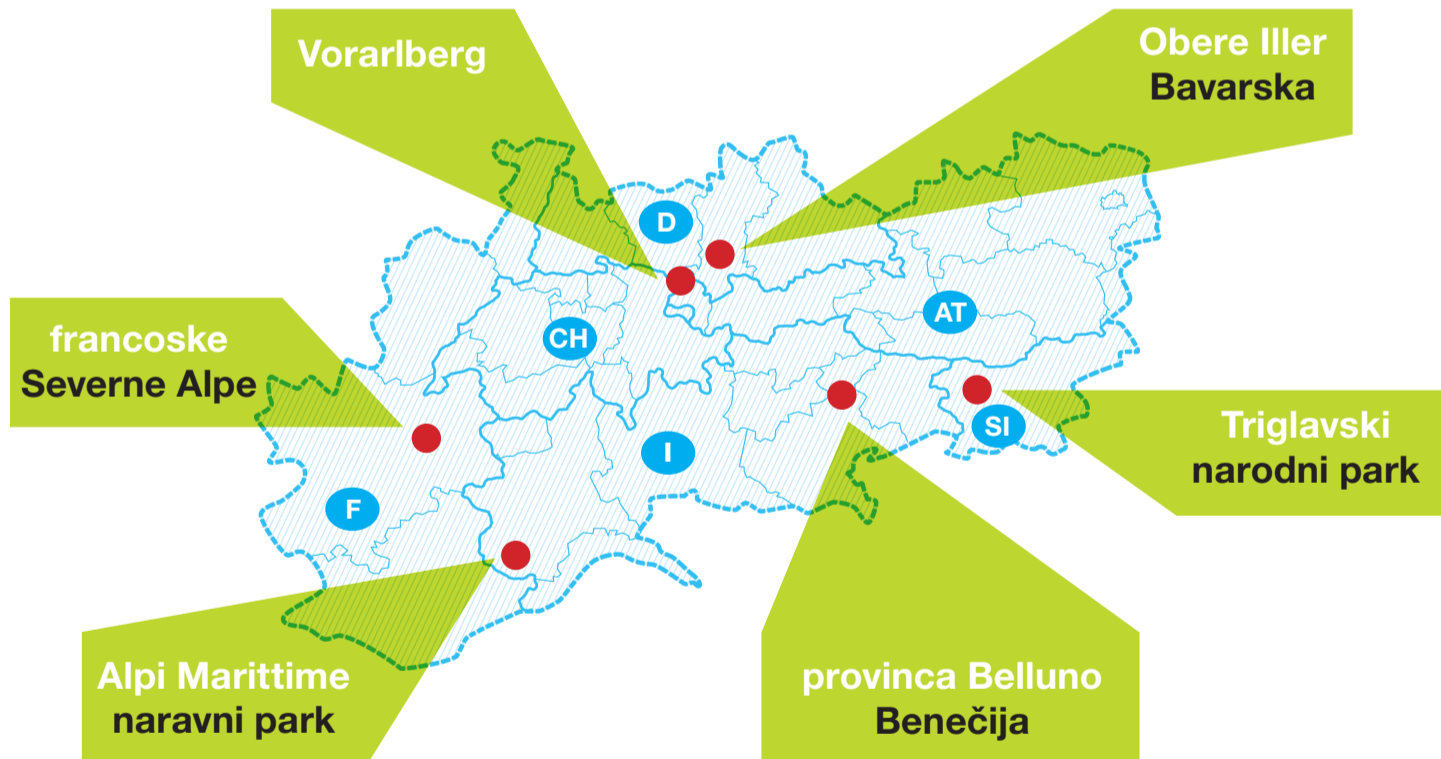
izvedba in izboljšave

Partnerji v projektu recharge.green želijo rezultate prenesti v prakso, zato so izbrali šest pilotnih območij, kjer bodo lahko preučevali strategije in modele. Pilotna območja imajo specifične geografske, ekološke in družbene značilnosti, ki zaznamujejo dejavnosti v teh območjih.

Triglavski narodni park daje poudarek trajnostni rabi lesne biomase, zato bodo v tem območju projektni partnerji preverjali razpoložljivost in obseg povpraševanja po lesni biomasi. Podobna raziskava bo potekala tudi v parku Alpi Marittime v Italiji, kjer bodo preučevali tudi vpliv hidroelektrarn na vrstno pestrost v vodah. Nemški partnerji projekta bodo raziskali trajnostno rabo vodne energije na reki Iller na Bavarskem, na primer z izboljšavami pri gradnji objektov za ohranjanje ribje populacije. Preučevanje vodne energije je prednostna naloga tudi v provinci Belluno, v italijanski Benečiji in v fran-

coskih Severnih Alpah. V avstrijskem pilotnem območju Vorarlberg pa bodo projektni partnerji preučevali, kako bi lahko uporabljali naravne vire energije, ne da bi pri tem negativno vplivali na biotsko raznovrstnost ali na odnose med habitati živali in rastlin.

V okviru projekta razvita orodja in modeli se bodo najprej uporabljali v pilotnih območjih, kasneje pa se bodo lahko prenesli na ostale alpske regije. Rezultati bodo predstavljeni interesnim skupinam na lokalni in regionalni ravni, pa tudi širši javnosti. Delo na pilotnih območjih bo za strokovnjake projekta recharge.green pomenilo nove izkušnje ter tako prispevalo k boljši organizaciji njihovega raziskovalnega dela. Cilj projekta bo dosežen, če bodo projektni partnerji ustvarili temelje za z ohranjanjem narave usklajeno proizvodnjo obnovljivih virov energije ter tako naredili ključni korak na poti k trajnosti.

obveščanje in izhodišča

Cilj projekta recharge.green je povečati ozaveščenost proizvajalcev energije, politikov, svetovalcev, vladnih, in nevladnih organizacij ter mladih o tem, kako zadostiti povpraševanju po obnovljivih virih energije brez povzročanja škode naravi. Strokovnjaki projekta prispevajo svoje znanje na področju postopkov odločanja za skrbno rabo naravnih virov. V okviru projekta potekajo mednarodne konference, usposabljanja, ter delavnice na to temo. Obveščanje javnosti o poteku projekta in rezultatih poteka v šestih pilotnih območjih pa tudi drugje. Dogodki so namenjeni zainteresirani javnosti s področja politike, ohranjanja narave in proizvodnje energije, pa

tudi širši javnosti izven alpskega prostora, kot sta na primer delavnici v Budimpešti in Barceloni v letih 2014 in 2015 z udeležbo predstavnikov območij Karpatov in Pirenejev.

Priročnik prikazuje, kako lahko nosilci odločanja učinkovito izvajajo strategije in upoštevajo zahteve, ki izhajajo iz projekta: partnerji projekta recharge.green so namreč prepričani, da je proizvodnja obnovljivih virov energije združljiva z ohranjanjem narave. "Ta mednarodna raziskava nam lahko in nam mora pomagati pri odločanju," pravi eden od opazovalcev projekta, deželni svetnik Erich Schwärzler iz zvezne dežele Vorarlberg.